

ЛЕВ ПИЛИПЕНКО

РІДНІ ДАЛІ

ПЕРША ЗБІРКА ВІРШІВ

Філадельфія

1969 рік

diasporiana.org.ua

ЛЕВ ПИЛИПЕНКО

РІДНІ ДАЛІ

ІНДІЙСКА ЗБІРКА ВІРШІВ

Філадельфія

1969 pic

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ-АРХІВ
Клівленд.

Лев Пилипенко

РІДНІ ДАЛІ

Не померкли ще згадки і жалі,
Хоч і довго живу в чужині,
Та України рідної далі
Виринають в уяві мені.

Бачу море колосся безкрає —
Степове море райдужних хвиль,
Над яким сонце променем грає,
Й зеленіє по межах ковиль.

Там гай геть підтримують обрій,
Даль пофарбила в синь дерева.
Не забуду до смерти я край свій,
Де шуміла так чутно трава.

Любі наші долини і гори,
Які милують очі здаля.
В ріднім kraю і листя говорить,
Шумом з серцем твоїм розмовля.

В КРАІНО МИЛА!

Чарує... вабить темний гай,
Весна парфуми в нім розлила:
В тім гаї пахне рідний край,
В тім гаї ти, —

Вкрайно мила!

І степ до обріїв приліг,
Козацькі височать могили:
Мого то краю переліг,
Це ти моя, ...

Вкрайно мила!

З промінням бавиться ріка,
І хвиля мие берег схилий,
Мов нечвіки ніжная рука.
Пестити тебе, —

мій, краю милий!

Хвилюють колосом поля,
Во вітрі грає юна сила:
В тих хвилях ти, рідна земля,
Лягла в полях, —
Вкрайно мила!

Стиглих хлібів злотавий цвіт
Блакить небес півколом вкрила:
Тобі, мій пропоре, привіт!
Тобі, моя —
Вкрайно мила!

Чарує . . . вабить тихий став,
Коли б я мав пташині крила, —
До тебе часто б я літав
Далекая, —
Вкрайно мила!

ДЕ ЗБІЖЖЯ Й НЕБЕСА ОБНЯЛИСЬ

Пролетіли літа, як хвилини,
Стиглим колосом вік мій поник,
Синя ж даль зоряної України
Євшан - зіллям і зараз манить.

Кличуть листям шумливі діброви,
Став, що місяця в плесі прип'яв,
Українок чаруючі брови,
І луги тихим шепотом трав.

Манять цвітом співучі садочки,
І уклоном сніжні берізки,
Літніх днів гайові холодочки,
Світанкових листочків слізки.

Шумом кличуть лани колоскові,
Медодайні прибої гречок,
Молодиць сон — пісні колискові,
Грою барв вишивки сорочок.

Не забути дорогої України,
Де збіжжя й небеса обнялисъ,
Ті обійми — то стяг Батьківщини,
Що в дні волі звивався у вись.

ЦЕ ТИ, МІЙ КРАЮ ДОРОГИЙ !

Гаї, сади, річкові води,
Розлив полів, в маках городи;
Степів могили, бір густий —
Це ти, мій краю дорогий!

В полях при селах вітряки,
Квітчають дні соняшники;
І льон, як небо голубий —
Це ти, мій краю дорогий!

Медом п'янить гречок сніги,
Безхмарний обрій навкруги.
Схід, захід сонця золотий —
Це ти, мій краю дорогий!

Сухого сіва килим всюди
Спирає паощами груди.
Від вод розливами луги —
Це ти, мій краю дорогий!

Коли у травні день зів'яне,
Дзвенять всі села солов'яни,
На небі серпик молодий —
Це ти, мій краю дорогий!

Де жваві жайворонки в літі
Спускають з неба спіvnі сіті,
Прядуть пісні, як льон тонкий, —
Це ти, мій краю дорогий!

Дитинства краю панорами
Цвітуть, як жито волошками.
І доки буду я живий,
Згадаю край мій дорогий!

* * *

Бузку цвітом травня пахне Рідний Край,
Вабить поле, луки і тінявий гай.

Там кольору неба волошки в житах,
Як мої дні цвіту — молоді літа.

Там Дніпрові води чисті, як кришталь,
Згадаю за Київ, і огорне жаль.

Де поділась радість, ночі солов'я?
Де поділась жвавість, молодість мої?

Хоч я волю маю тут, на чужині,
Але рідні далі не забуть мені.

БАТЬКІВЩИНА

Де намистом зоріє калина
І шумлять хором ріки й гаї,
Під блакиттю небес Батьківщина
Фарбить сонцем пшениць врожай.

Землі зелень і неба синяви
В дар щороку приносять літа.
Травень п'є солов'їну славу,
Листям осінь вражка золота.

В Батьківщині пастушачу долю
Жайворонків дошили пісні.
І вітри в неозорному полю
До струн серця торкались мені.

Красу з лихом сплів хміль в Батьківщині,
Бо ж неволі ятрить у ній гніт:
І життя осоружне людині, —
В ній одній геноцид на ввесь світ.

Лиш у нас, в Батьківщині, контрасти
Між природою й щастям людей:
Щастя й долю москаль зумів вкрасти
Й краєвиди для хижих очей.

ДЕ СХОДИТЬ СОНЦЕ

Де сходить сонце з-за обрію,
Лежить там рідная земля,
Яку я в серці своїм грію
Та згадками лечу в поля.

В полях моя пастуша доля
На луках чайкою літа.
І скибами рільного поля
Накрились юности літа.

В тінях садів, в густому житі
Згубилася молодість моя:
Дні горя й щастя пережиті,
Травневі ночі солов'я.

Усе лишив я там на сході:
І молодість і рідний край.
Хоч ти, князь ночі, в небозводі
Мене в чужині розважай!

Н Е Х А Й

Нехай серце, обняте журбою,
На недугу скитальця болить;
Та надій, мій краю, з тобою,
Шо ще будуть колись в тобі жить.

Нехай хмара все небо вкриває,
В дикім гніві гремлять перуни:
В один день блакить сонцем засяє
І розпорошить густі тумани.

Нехай буриться, піниться море,
Гонить хвилями элій буревій,
Але човен мій іх переборе
І серед штурмів знайде берег свій.

Хоч роки снігом голову вкрили
І травень серця моого одцвіта,
Але в край свій, розправивши крила,
З чужини мене вернуть літа.

ТАМ, В УКРАЇНІ

Там бір сосновий обрамляє
Піщані береги Дніпра.
А вітер по лану гуляє,
Мережить хвильами жита.

Синіють там волошки в житі —
Дівочі очі чарівні.
Росою буйні трави вкриті,
Полинь і квіти запашні.

Там хмари з сонцем обнялися,
В зеленім килимі земля.
А місяць з неба нахилився
І слуха пісню солов'я.

Там чайка, завжди неспокійна,
Літа над луками, квилить.
І жайворонка мелодійна
В блакиті музика дзвенить.

Там у нічній півкулі неба
Зірки яскравіше горять.
Схилили в воду віти верби
І з очеретом гомонять.

Там є привіт, там рідна мова,
Дитячі й юности літа;
Там пісня неньки колискова,
Барвиста осінь золота.

Забути вас, рідній простори,
Красу степів і темний гай?!
Не буть цьому, не буть ніколи,
Щоб вирвати з серця рідний край!

Н А Д І Я

В чужім краї я рад працювати,
Вік проживши, сконати в чужині,
Ніж в ногах окупанта повзати
У невільній своїй стороні.

Легку кривду, на жарти похожу,
Від чужинця я стерпіти рад,
Та „опіки” я брати не можу,
Що вкраїнцям дає „старший брат”.

Дух не зломить життя на скитанні,
Ані волю не зігнуть роки,
І московському з нами „братанню”
Не подам до загину руки.

Тяжко серцем по краюnidію,
Але віра в майбутнє сильна,
Бо лелію твердую надію,
Що Вкраїна ще буде вільна.

УКРАЇНА

Розляглась ти в степах між гаями.
Вгорі сонця, як в ріках води.
В теплі травні дзвениш солов'ями,
Заквітчавши в вишневі сади.

Котиш хвилі в житах на просторі.
В тяжкій праці закінчуєш день.
Коли ніч всіє небо у зорі,
Спочиваеш на крилах пісень.

Міста й села, поля чорнозему,
Луги, ріки і темні гаї
Відкривають в багатий край браму,
Де в нужді пройшли роки мої.

ЗА ЛЮБИЙ КРАЙ, ЗА УКРАЇНУ

За любий край, за Україну,
За люд і рідні береги
Борімось дружно без спочину,
Поки не згинуть вороги.

Борімось дома, в Батьківщині,
В боях зі зброєю в руках;
Борімось всі, хто на чужині,
Жаром вогню в палких словах.

Хай вістря слів, як вітер в полі,
Летять на наших ворогів.
Доки наш народ у неволі,
Не стухне в нас на ката гнів.

ЗА ВОЛЮ, ЗА ДОЛЮ...

За волю, за долю, за рідний свій край
Борись, поневолений брате!
Верни в свою хату і віру й звичай,
Й дозвілля на пісню багате.

Ти щастя здобудеш лише в боротьбі,
Як знишиш свого окупанта.
Наступні нащадки на радість тобі
Не підуть шляхом емігранта.

І знов оживуть міста, села, поля,
Заграє Дніпро в повні води;
Розквітне під сонцем Вкраїни земля —
Ї волелюбні народи.

НЕ СПИ, ПРОКИДАЙСЯ . . .

Не спи, прокидайся, Вкраїни народ,
Рви рабства колгоспного пута!
Із міста, села і зі степу широт
Хай воля всміхнеться розкута!

За голод, терор і за злідні твої
Бий ворога — пса-супостата,
Щоб знов розвивались садочки, гаї
І вкуталась вишнями хата!

Щоб знов по городах розквітли квітки,
Щоб пісня дружила з тобою,
Щоб знов заспівали в степу козаки,
І ти щоб не знався з журбою.

Не спи, прокидайся, Вкраїни народ,
Борись з окупантом завзято!
Нехай не страшать тебе троми негод, --
Прийде по них воля і свято.

К И І В

Високий, пишний, златоглавний,
Закоханий без меж в ріку,
Зазнав поразок ти і слави
Немало на своїм віку.

Пустошили тебе татари,
Поляки, німці, москалі,
Та сонце волі із-за хмари
Всміхалось знов твоїй землі.

Не терпів ти чужинця — пана,
Що ніс тобі неволі гніт,
Стрічав, як батька, ти Богдана
Біля своїх колись воріт.

Губив не раз ти свою вроду,
Згорав часами до основ,
Та пив з Дніпра цілющу воду
І з хвиль його родився знов.

НЕ ЗАБУТИ

Не забути нам років тих чорних —
Найтемніший історії час,
Як гвоїли наш народ по тюрмах,
Як стріляли і нищили нас.

Не забути Сибір ненависний,
Колиму, Соловки, Казахстан;
І голодний той рік смертоносний —
України незгоєних ран.

Не забути чоловіків і жінок,
Які в Вінниці вбиті були:
Тих п'ятсот геройнь-українок,
Що під ворога танки лягли.

Та впаде підлій кат на коліна,
І на горах невинних кісток
Не забуде страждальна Вкраїна
Насадити безсмертних квіток.

І ЗНОВ ШУМЛЯТЬ ГАІ, САДОЧКИ

Прошилі дні нитками туги,
Щезають в безвість в тумані.
Не маю друга, ні подруги, —
Самотний тут, на чужині.

Несу з роботи тягар втоми,
Щоб дома збутися його.
Збираю в гурт я творчі думи —
Розраду серденька мого.

Сную з тих дум віршів рядочки,
Вплітаю в них журбу свою . . .
І знов шумлять гаї, садочки,
Що залишив в своїм краю.

Пахнуть вітри степів гречками,
Хвилюють колосом поля,
Кигиче чайка над лугами,
Ніч слуха пісню солов'я.

Сную в рядки стави прозорі,
Щедроту сонця, літні дні,
Найкращі в світі наші зорі,
Які не сяють в чужині.

С Н И Л О С Ъ С Е Л О

Місяць між хмарами блідне,
Прохолодь ночі в саду.
Снилось село мое рідне,
В яке я з чужини іду.

Хата батьківська від поля,
Вкутана в поли садка.
Ось край городу тополя
Спить і не рушить листка.

Крадучись, йду по городу,
Щоб не стрічати людей:
Я є не ворог народу —
Ворог советських ідей.

Соняшник голову жовту
Тисне до губ і щоки.
Усміх привіту, як стрічку,
В промінь заплели маки.

Місяць між хмарами блідне,
Прохолодь ночі в саду.
Й досі село мое бідне
Терпить московську біду.

ПРИГАДАЛАСЬ ДАЛЕКА ВКРАЇНА

Пригадалось село, холодочки гаїв,
У цвіту садів ніч солов'їна,
Вбога хата стара і тополі мої, —
Пригадалась далека Вкраїна.

Влітку в соняшних днях хвили жита в полях
Все котились безмежним розливом.
Жайворонків пісні веселять неба шлях,
Дощемпадають в серце вразливо.

Коли вітер стихав, за гаї день втікав,
Ходив вечір по зоряних сходах.
І обличчя своє повний місяць купав
У ставків та озер нічних водах.

РІДНА МОВА

Як робиться в грудях тепло й святково,
Як вчуєш розмову свою.
Живи ж українська, живи, рідна мово,
Між нами в чужому краю!

Змішався нарід наш в широкому морі —
Чужої держави в містах.
Плекайсь, рідна мово, в чужім вільнім дворі
В думках і в людей на устах.

Хто любить нарід свій, любить мусить мову
І пісню народну свою.
Вживаймо ж в сім'ї лиші вкраїнську розмову,
Як дома, у ріднім краю.

І доти ми будем народом Вкраїни,
І доти ним будемо жити,
Ноки не забудем в умовах чужини
Словами батьків говорить.

Ж А Л Ъ

Жаль тої Вкраїни, де нема що їсти,
Де грабують села з Москви батраки,
Де тримають владу вбивці-комуністи,
Де з голоду пухнуть люди-жебраки.

Життя в Україні, як в осінь ніч чорна.
Роблять на заводах зброю й літаки,
А по селах в дії допотопні жорна, —
Нема що возити в трупи-вітряки.

Блукають, як тіні, обдертій діти,
Вмерли в наших селах радощі й пісні:
В советських колгоспах рабам не радіти,
Як білим берізкам в зимовому сні.

Ж У Р Б А

В степах за водою,
В далі голубій,
Словитий журбою
Нещасний край мій.

Голодній діти, —
Батьків єсть злоба.
Похилені віти, —
Вербу гне журба.

На щастя в колхозі
Немає надій.
Хоч хліб є у стозі,
Так він же не свій.

Бува врожай красивий,
Але не собі,
Бо край мій ненщасний
В неволі й журбі.

* * *

Лечу в Україну на крилах я мрій,
Де ряд черешень коло хати.
В тяжкій праці посивів там батенько мій
І заклопотана буднями мати.

Давно їх немає... В голодний той рік
Москва всі пожитки відняла,
І ниткою зліднів урвався іх вік,
І вінок забуття смерть поклала.

Не радіє хай кат, а шаліє хай смерть:
Про загиблих не вмерли ще згадки,
Бо серця, що наповнені помстою вщерть, —
Відплатять окупанту нащадки.

Мільйони родин у страшні ті роки
Безневинно лягли в сиру землю:
Час відплати іде, і Москви павуки
Потонуть в власній крові у Кремлі.

* * *

Ховає нас земля чужини, —
Старих так меншає все тут.
Малі хоч родяться й ростуть,
Та вже чужі для України.

Чужая їм вкраїнська мова,
Чужий для них батьків звичай,
Бо іх не вабить рідний край, —
Незнана їм краса Дніпрова.

На них лягла життя печать
Америки, не окупанта.
Ліричних віршів емігранта
Не буде тут кому читати.

Згадають нас на Батьківщині
Тоді, як звільниться Земля
Від окупанта-москаля,
Як буде воля в Україні.

В ПОВНІМ РОЗЛИВІ ВЕСНА

В повнім розливі весна,
Дихати легко мені.
Все розбудилось від сна,
В повнім розливі весна,
В сонці купаються дні.

Скільки тут квітів і трав, —
Фарб для відкритих очей...
В зелень обрамлений став,
Скільки тут квітів і трав,
Зоряніх ясних ночей!

Чулить пташині пісні
Серце і душу живу.
Все чарівне, як у сні;
Чулять пташині пісні,
Наче я в край свій пливу.

ЗГАДАЮ ПРО ТЕБЕ, МІЙ КРАЮ !

Згадаю про тебе, мій краю,
І легше на серці мені.
В думках над полями літаю,
Спочину в степу при вогні.

Загляну до річки, до гаю,
Пройдуся у житі між нив:
Там долю свою пошукаю,
Де з нею косив під час жнив.

Пташками осліваний, краю —
Любов невгласима моя:
Пісні жайворонків згадаю,
Травневую ніч солов'я.

Нарід твій в містах чи на полі
У горі тяжкім і журбі,
Співає з пташками від болю,
В ліснях шука щастя собі.

Живу за морями в чужій стороні,
Любов до України не гаснє в мені.
Згадаю про села, гаї і поля, —
Де рідна оселя і в сонці земля.

Де літом гарячим косив я жита,
Де з піснею садом йшла юнь золота.
У хорі пташинім йшли роки мої,
Як май звеселяли дзвінкі солов'ї.

Тепер лиш у мене зостались згадки,
Що тут я вкладаю в безсмертні рядки.
Майбутні нащадки їх будуть читати
Й узнають, як тяжко в чужині блукать.

* * *

Сохне кленів листя, сохне й багряніє,
Фарб не пожаліла осені рука.
Тут і небо синє, та не так синіє, —
До чужого неба серце не звика.

Не милі чужини ні гаї, ні поле,
Не вражає серця осені краса.
Україно рідна! Загублена доле! —
Ясний усміх сонця! Рідні небеса!

Згадки про Україну слізози витискають,
Бо ж на світі краю кращого нема:
Літні виднокраї серце потішають
І білими снігами зогріва зима.

• •

Зміняють ночі дні,
Горбатіють літа.
Не стримати часу
Невпинного бігу.
Зі мною в чужині
Сердешна самота.
Забув я про красу,
Окутаний в туту.

Хоч вільно жити тут,
В достатках гаснуть дні.
І років сивина
Покриє мене хай.
Для інших лиш цвігуть
Тут квіти запашні:
Не стане чужина
Мені за рідний край.

НЕ СПИНІТИ НАРОДУ . . .

Не спинити народу до волі порив,
Не вбити визвольного духу
Ні кращим майбутнім, чим ворог дурив,
Ні танками грізного руху.

Минули вже роки, а нарід в біді:
Ні хліба, в дворі ні скотини.
Хатини по селях не білі, руді, —
Стоять без тинів сиротини.

Що більш ворог дурить, то гірше життя,
А злідням не видно і краю.
За роки зневір'я прийшло каяття
Народу у рідному краю.

Хоч ворог гартує в огні свою сталь,
В яку наша доля закута,
Та волею вирить вітчизняна даль —
Дух волі порве сталі пута.

ЯК МИ ВІД'ЇЖДЖАЛИ

Як ми від'їжджали, шуміли дуби,
Палав сходу обрій за гаєм,
Серця наші, повні тривоги й журби,
Прощались з улюбленим краєм.

Втираючи очі подолками хмар,
Заплакала осінь дощами
Від страху приходу Москви яничар,
З жалю від розлуки із нами.

На сході трусили смертельні громи,
Дні й ночі в жалобній одежі;
Вкривали простори України дими,
Топило їх море пожежі.

Зникали в туманах вершини й низи,
Зникала Україна за нами.
Тяглись журавлями на захід вози,
Разом з Батьківщини синами.

Гриміли дороги між зжатих ланів,
Звивалися вгору й в долину.
Нестримні потоки дочок, синів
Спливали в далеку чужину.

Настрашенні ворогом довгі літа,
Доведені ним до відчаю,
Лишали вкраїнці села, міста
І їхали з рідного краю.

З очей слізози жалю котилися їм,
Стискалися серця їм до болю.
Ішли в невідоме за щастям своїм —
Шукать в чужині собі волю.

Е М I Г Р A Н Т

Дикий розгул Москви в ріднім краї
Шлях прослав у далекі світи,
Де чужа тобі мова й звичаї
І чужий, емігранте, всім ти.

Ні колючі дроти, ні запори
Переповнених вкрай таборів
Не зломили в тобі дух відпори,
Що уперто до волі стремів.

Через тебе позбулись спокою
Ті, що п'яні від крові в Кремлі,
Що полюють ввесь час за тобою,
Навіть в вільній не їхній землі.

Хоч повитеє серце журбою,
Та кріпися в чужій стороні:
Ще потрібний ти будеш до бою,
Як настануть рішаючі дні.

Ти боровся зі злом Московщини,
То ж і тут своїх сил не жалій:
За народ свій і честь Батьківщини
Сміло йди проти ворога в бій!

КОМУНІСТИ

Не шукайте жалю в комуністів
Або в горі у них співчуття.
Комуністи такі, як фашисти, —
Відбирають в людини життя.

Комуністи — це люди без серця —
Найжорстокіші в світі кати.
Іх не чулий весна, ні світ сонця,
Серця точать, як землю кроти.

Не впливають на них жінок слози,
Ні сиріт плач — бездомних дітей.
Не любов, а смертельні погрози
Вони шлють на беззбройних людей.

В комуніста інстинкти тварини —
Найдикінного вкрай хижака.
Хоча вигляд він має людини,
Та в грудях колючки їжака.

Комуніст, як та ніч, брови супить,
Не зважає на болі і жаль,
Без вагання ступа через трупи,
Топить в крові людську печаль.

ОСІНЬ 1943-го РОКУ

Іхали возами на захід колони,
Проїжджали села, річкові мости.
І позаду гасли рідних полів гони, —
Спереду дорога, по боках хрести.

Битая дорога, невідомі далі,
А на сході громи, пожежів вогні:
Плакала дощами осінь в своїм жалі,
Впали під колеса емігрантів дні.

В боях окупантів конала Україна,
Вслід за журавлями втікали сини:
Десь за небокраєм ждала їх чужина —
Фабрики, заводи, фармерські лани.

Я НЕ ЖАЛІЮ

Я не жалію, що втік з України —
Коханого краю землі.

Мені не загрожують люди чужини,
Лиш смертью грозять москалі.

Любив рідний край і звичаї народу —
Надмірна була та любов.

За те окупант готував в нагороду —
Пролить за любов мою кров.

Хіба це є злочин любити Вітчизну,
Чи мати свої власні думки? . . .

Але окупант має волю залізну
І злобу, як хвилі ріки:

Стріля непокірних, гнітить беззахисних,
Вивозить в Сибір на сніги.

То як же терпіти катів ненависних
І ждати у смерти черги?! . . .

У слушну годину сказав я: доволі!
Знущань натерпівся украї!

Я буду піснями в чужині на волі
Боротись за рідний свій край.

НЕ ВІР МОСКВІ

„Москва слізам не вірить”.
(Народня поговірка.)

Не вір, не вір Москві — ні білій, ні червоній,
Бо перша й друга пре в чужий город.
Насильство й зло поєднані давно в ній,
Якими б'є вона нескорений народ.

Про волю і права Кремль пише артикули,
Про дружбу й вірність голосно співа;
Та зуби й апетит у нього, як в акули,
А те, що каже він, — то все пусті слова.

Століттями наш край царі гнітили білі,
Століттями лилась невинна наша кров,
Січ нашу рознесли москвини озвірілі,
А говорили все про братськую любов.

На місце їх прийшли червоні хами,
Братерства плащ на себе одягли,
Але, як і царі, не панькалися з нами, —
В нове колгоспне рабство людність запрягли.

Лиш тужить зрідка десь струна старої ліри
Про Запорізьку Січ під пісню кобзаря.
Не плач, народе мій, Москва слізам не вірить, —
Іди із нею в бій під клич Проводиря!

О К У П А Н Т

Удар ворожої руки
Нарід наш повалив,
І без жалю граблять павуки
Хліба із наших нив.

Щоб паразитом собі жить,
Москаль створив колхоз,
А непокірних взяв робить
В Сибір на сніг, мороз.

В пустелю дику — Казахстан
Вкраїни вивіз цвіт.
Завдав нам нових тяжких ран,
А вільний світ мовчить.

У ЦАРСТВІ САТАНИ

Голодні в колгоспнім полі
Вкраїни дочки та сини
Роками мучаться в неволі —
В червонім царстві катані.

Хто любить рідну Україну,
Сидить в в'язниці без вини
Й чека на слушную годину,
Як згине царство катані.

Завмерла пісня, вмерла воля,
Сади ізникли і млинни.
Розтерзана Вкраїни доля
В червонім царстві катані.

ЗА НЕВИННУЮ КРОВ . . .

За невинную кров твоїх дочок, синів,
За пограблені ниви й городи,
За майбутнє життя серед соняшних днів
Йди у бій, український народе!

Не шукай допомоги у других держав,
Вір у власну свою перемогу:
У минулому той народ звільнення мав,
Хто в єднанні ішов в одну ногу.

Щоб посіять злобу, розбити єдність твою,
І чужа була власная хата,
Ворог все примінив — підлу хитрість свою —
Нацькував тобі рідного брата.

Розвив заздрість в тобі, що багатий сусід,
Шо сусід має більше в коморі.
Окупант же забрав увесь хліб і послід,
Залишив тебе плакать у горі.

Від незгоди, злоби, яку сіє москаль,
Та від кривди, що робиш ти брату,
Виграє лише ворог, націлений в даль,
Щоб ненависть внести в нашу хату.

За майбутнє життя серед соняшних днів,
За пограблені ниви й городи,
За невинную кров твоїх дочок, синів
Йди у бій, український народе!

S. O. S. *)

Любити близніх вчив Христос
І нищить зло, де ще панує.
Давно вкраїнці кличуть: S. O. S.,
Але того ніхто не чує.

Вкраїнець, в тундрі ескімос —
Кремлем підбиті всі народи
Кричати до світу лунко: S. O. S.,
Бо вимирають без свободи.

В Сибірі каторжний мороз
Завжди у лютому поході.
І на устах замерзло S. O. S.
У погибаючім народі.

Пролито сліз, як в травах рос,
Під гнітом ССР, на сході.
Щодня роками лине: S. O.S.
До тих, що вік живуть в свободі.

Спішать на поклик лише там,
Де з моря S. O. S. в етері лине.
Та байдуже чужим панам,
Шо в Україні нарід гине.

*) Рятуйте наші душі.

ЛЮБОВ ДО ВКРАЇНИ

Любов до України не має зупину,
Бо в серці моєму вона лиш одна:
Гаряча, живуча до мого загину,
Безмежна — не має ні верху, ні дна.

До верб над водою я думкою лину,
Де дивляться в плесо на вроду свою.
Як миливі кохану, люблю Батьківщину,
Як чари весни в голубому гаю.

Люблю Дніпра кручі, степів далі сині
І літній пахощі в вітрі полів.
Осіннє сонце, що спить в павутинні,
Зими цвіт сліпучий безмежних степів.

Пісні вечорові б'ють в серце прибоем,
І шепіт без журній вітрів в деревах.
Закоханий, Краю, навіки тобою,
В свою рідну мову — у неньки слова.

Українські ночі та їхнятиша,
Калинові зорі і місяця світ, —
Для серця та згадка над все є рідніша,
Як в морі вогнів чужини оцей світ.

З А Щ О ?

За що батьків звели в могилу?
Згубили зашо іх життя?
Що вік трудились понад силу
В землі, в гної, серед сміття?...

За що їх вигнали із хати,
Пограбували все майно?
На старість літ під тин вмирати
Ім вами, звірі, звелено!

Які були у них провини —
Прибитих працею селян?
За що натруджені іх спини
Зігнув, зломив московський лан?...

Зробили зашо ви старцями
Мільйони орачів землі?
Життя зліденноого творцями
Ви сидите, кати, в Кремлі.

Загнали народ в колективи,
Мораль його звели в ніщо.
Тягло всуспільнили і ниви,
Спитати вас, виродків, нащо?

За що невинними в'язниці
Набили ви, як злодій віз?
І защо страдниці-вдовиці
Лили у муках ріки сліз?...

В Москві змінялись канібали:
Ульянов, Сталін і Хрущов, —
Невинний народ наш вбивали.
Спитати проклятих вас, за що?...

У 33-ТЮ РІЧНИЦЮ ГОЛОДУ В УКРАЇНІ

І як прожив я смертний час,
Коли вмирали нас мільйони,
Коли віднятий хліб у нас
В Москву возили ешелони . . .

Спливали сумерками дні,
Зникали в вічність десь за гаєм.
Лиш пахло хлібом від стерні
Над нашим хлібодайним краєм.

Збирала смерть свої жнива
Під крик смертельний гайвороння,
То демон дав їй ті права,
Щоб здійснить пляни всесторонньо.

Росла голодная журба,
Немов туманом, крила села,
В Кремлі катів іла злоба,
Що ввесь народ ім вбити несила.

ТАК ВИГЛЯДАЄ ВКРАЇНА МОЯ

Села обдерті, всуспільнені ниви,
Серця не тішить спів солов'я,
Місяць затьмарений в хмари сонливі —
Так виглядає Вкраїна моя.

В печах згоріли вишневі садочки,
Квітнуть будяччям колгоспні поля,
Щезли гаї і їх холодочки.—
Так виглядає Вкраїна моя.

Зникли з ставочків чистії води,
В пасіках в вуликах — ані роя,
В сотках нидіють приватні городи —
Так виглядає Вкраїна моя.

В голоді скніє населення голе,
Земля вся всуспільнена, вже не своя.
Котиться степом перекотиполе —
Так виглядає Вкраїна моя.

Нема вітряків і калини у лузі,
Вечірня зоря лиш займанцям сія.
Бідний народ мій в неволі, у тузі —
Так виглядає Вкраїна моя.

В Києві всюди звучить чужа мова,
Страшно згадать там Мазели ім'я.
Навіть в піснях не чутъ рідного слова —
Так виглядає Вкраїна моя.

КОМУ В СССР ЖИТИ ДОБРЕ ?

Широко розкинувся край СССР.

Кому ж жити добре в тім „рай” тепер?

Хто має достатки і повні права?

Хто хліба не сіє й збирає жнива?

Кого там шануютьsovєтські люди?

Хто диші там вільно на повній груді?

Кому всі поети складають пісні?

Кому там державні кордони тісні?

Кому світять в темряві зорі ласкаві?

Серця чиніллють в пошані і славі?

Для втіхи чиєї річки повні вод?

Для кого дні й ночі працює народ?

Хрущов необмежені має права.

Микита в державі усім голова.

Найкраще живеться всовєтській землі —

Всім тим, що панують в московськім Кремлі.

Для них течуть ріки на повній воді.
Для них в праці стогнуть підбиті народи.
Для них стеле килим зелена трава.
Вони їдять хліб наш, що стигне в жнива.
Вони всім диктують і пишуть закони
Та тиснуть все ширше советські кордони.
Вони топчуть волю й поширяють гніт,
Брехнею й насильством підкорюють світ.
В Советськім Союзі є вдосталь що їсти
Усім тим неробам, які комуністи.
На них люд працює від краю до краю,
Тому жити їм добре, як в справжньому раю.
Там труд рабський мають, не маючи волі —
Усі ті нещасні — голодні та голі:
Усі ті підкорені збройно народи,
Що з дня на день прагнуть іжі і свободи.

НАД КОЛИСКОЮ

Спи, мій малесенький, спи мій синок,
Не розбуди мені старших доньок.
В сні набираєся здоров'я та сил,
Виростеш — будеш літати без крил.

Що ж ти заплакав ізнов, мій синок?
Я розплету тобі горя вінок.
Хоч і маленька твоя голова,
Хай пам'ята материнські слова:

Батька убили твого москалі,
Щоб панувати на нашій землі.
Всіх українців загнали в совхос,
Де терпимо голод і лютий мороз.

Хоч і збираємо в полі жнива,
А на столі у нас хліба нема:
Наші врожаї, що маємо ми,
Всі відправляють в Москву до зими.

Курки не маємо навіть в дворі,
Тяжко працюєм на них до зорі.
Нас обернули в раба-кріпака,
В хаті не бачим яйця й молока.

Тяжке є лиxo терпить наш народ,
Навіть забрали дідівський город.
Навіть немає для вас огірка, —
Мучать нас злідні і доля гірка.

Соли для страви в крамницях бракує,
Змучений люд наш в містах жебракує.
Тим, що у тюрмах терплять муки й гніт,
В вікнах закрили вже й соняшний світ.

Зброєю знищили волю і віру,
Все духовенство взяли до Сибіру,
Вибрали вчених усіх до ноги,
Вивізши теж у Сибір на сніги.

В школах заводять програму расову,
Знищують рідну українську мову.
Учнів калічать, наносять їм мук,
Низкою різних партійних „наук”.

Ждуть окупанти не миру, а бою,
А на заводах кують нову зброю,
Кують безупину багато вже літ,
Щоб уярмити ще й західній світ.

Ти вже затиснув маленький кулак? . . .
Станеш дорослим — робитимеш так:
Лютому ворогу в нашім краю
Кров'ю відплатиш за кривду мою!

М О С К В А

Ти з білої почервоніла,
Та не змінила свій звичай,
В жадобі влади скаженіла
І грабила за краєм край.

Чужий для тебе принцип волі,
Ворожий теж гуманний світ,
Сенс твоїх дій в вузькому колі:
Насильство, розстріл, рабський гніт.
Без ґрунту чванишся собою,
Закривши „широку страну”;
Між вільним світом і тюрмою
Залізну вставила стіну.

Але не стримати маршу волі,
Народи спини розігнуть;
Іх руки, злучені у бою,
Москву на порох розімнуть.

О СІНЬ

Вересневі ранки
Сірим шнуром йдуть,
Осени серпанки
З собою ведуть.

Степ уперсь в могилу,
Мерехтить у млі,
Поле засмутилось
По своїм стеблі.

Ліс збіднів пташками,
Вдень неначе спить,
Лиш вітер верхами
В листі шелестить.

Полонила осінь
Літні радоші,
Розчесала коси
Зливами дощів.

ТИ НЕ ВПАВ ПЕРЕД ВОРОГОМ НИЦЬ

(В Шевченківські роковини.)

В дні недолі, ганьби і розпуки
Сиротою у зліднях зростав.
Пробивав тяжкий шлях до науки
І за волю народу повстав.

Москалі в свою хату просили —
Ти на ласку їх панську не здавсь.
Хоч утратив здоров'я і сили,
Але вірний Вкраїні зоставсь.

Ні солдатськая муштра в Сибірі,
Ані муки московських в'язниць
Не зломили в тобі в правду віри, —
Ти не впав перед ворогом ниць.

Безліч впало нас в бою на полі,
І тернистий ще й досі наш шлях,
Але дух твій незламний до волі
Вічно житиме в наших серцях.

Ми єдиную думку леліем,
Пам'ятаючи твій „Заповіт”,
Злою кров'ю ворожою змиєм
Ненависний Московщини гніт.

У ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ХРИСТА

Вкрива сніг білою габою
Поля і села і міста.
І серце в свяtkовім спокою
У День народження Христа.

Різдвяний сніг покрив турботи,
Побожність снігом нароста.
Вроцістий настрій без роботи
У День народження Христа.

Пірнають дітки в сніг глибокий,
Славлять Дитя малі уста.
Край міста в стайні одинокій
Хор янголів віта Христа.

Родилось в яслах Дитя Боже,
Постеля з сіна теж проста:
Та правди вбити ніхто не зможе
У вченні Господа Христа.

РІЗДВЯНІ СНІЖИНКИ

Летять, летять згори сніжинки ніжно-білі,
Сідають своїм пухом на плечі і уста.
Безмежно так для серця сніжинки любі, милі
В День радості для всіх — народження Христа.

Сніжинками вповиті дерева, поле, хати.
Сніжинки відбивають зірок різдвяний світ.
В сніжинках розілляв і місяць ясні шати.
Сніжинки-янголята несуть Христу привіт.

І чуло так тече сніжинок скрип у серце,
Який зворушує про мілій край згадки,
Де влітку щедро всіх промінням гріло сонце,
І сонцем в День Різдва так гріли колядки.

І ніжать серце вкрай поля в чарівних шатах.
Приваблюють так очі оздоби сухих трав.
А від столів в побілених теж хатах
Спирає запах груди дванадцять смачних страв.

Святково виглядають в оздобі дерев віти,
В цілунку сяйв злилися зірки і земля.
Чаруюча білизна сніжинок кличе жити,
І радість сповня груди — народжене Малія.

І легко на душі, як ті сніжинки білі.
І радість розширя в усмішку всіх уста:
Радіють діти, молодь і скроні посивілі —
Сніжинки впеленали й мале Дитя Христа.

КОЛЯДКИ

Стеле сніжок дорогу в Свята,
По ній в минуле йдуть згадки,
Де вкрита снігом була хата,
А серце гріли колядки.

Гурти колядників йшли сміло
У кожний двір, під хату теж.
Від колядок у грудях мліло
Зігріте серденько без меж.

Про пастухів, зорю, три царі,
Про сіно в яслях і Дитя
З колядок чують господарі,
Слова вкрай ніжать почуття.

Згадаю стіл, кутю і лаву,
І колядки тут в чужині,
Й слова про волю та про славу,
Щоб Бог вернув їх давні дні.

Словами б'ють в серця колядки,
Мороз тче вікна на селі.
Всі вдячні Богу за достатки,
Шо мають в Свято на столі.

Радили тим старі і молодь,
Шо з уст колядників текло,
Бо твердо вірили не в холод,
А в волю краю і тепло.

С В Я Т - В Е Ч И Р

Надворі все — аж до одвірка
Покрили білі сорочки.
З'явилася в небі перша зірка, —
В хатах засвічує свічки.

Чарують снігом дерев віти,
На землю сходить ніч свята.
Мороз на вікнах пише квіти
І ними з святом люд віта.

Зоря — сигнал це для молитви,
Бо вже бажаний час настав.
І на столах зубам для битви
Зміняється дванадцять страв.

Холодний борщ... смачная риба...
В меду солодкая кутя, —
Це ж згадок радісная скиба
Про бувше у краю життя.

Ми тут живем в далекім краї,
В згадках Вкраїна знов і знов.
Нам не забути своїх звичаїв,
Доки українська б'є в нас кров!

РИПЛЯТЬ СНІЖКОМ

Риплять сніжком Різдвяні Свята,
Несуть мені про край згадки,
Де рушниками вбрана хата,
Де гріли серце колядки.

Скриплять вроною хатні двері.
На першу зірку жде кутя.
Дванадцять страв до Свят-вечері
Святково ніжать почуття.

А скільки чулости й любови
В ту чарівну морозну ніч,
Як місяць на снігу свяtkовім
Запалює мільйони свіч!...

Безсмертні різдвяні звичаї.
Не вмрутъ щедрівки й колядки,
Які з народом в ріднім краї
Жили і житимуть віки.

ЛЕЧУ В ЗГАДКАХ

Лечу в згадках я в Україну
В покріті роками часи,
Як славили Христа-Дитину
Серед зимової краси.

В хатах тепло, мороз надворі,
Врочистий Свят-Вечір настав.
Яскраво сяють з неба зорі,
Благословлять дванадцять страв.

І місяць в свят-вечірній тиші
Сріблить сніги в моїм селі.
Мороз на шибах квіти пише
При світлі свічок на столі.

І доки груди мої дишуть,
Не затмірять роки згадок,
Як ту сільську різдвяну тиші
Словняли співи колядок.

Пісні вливали радість в груди,
Славлячи Божеє Дитя.
Не можу край я свій забути —
Солодкий серцю, як кутя!

Тримаймо ж тут наші звичаї,
Що завели діди, батьки!
Співаймо й тут, як було в краї,
Наші щедрівки й колядки!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Проміння сонця зло доляє,
Росою гра в степу овес,
І гілка гілку обіймає,
Бо дня цього Христос воскрес.

Яйцем своїм радіє пташка,
Ріка купа блакить небес,
І сонцем пеститься комашка,
Бо радість всім — Христос воскрес.

Надія нас голубить маєм:
Воскресний дзвін вже чути десь,
І тихо ще над рідним краєм
Луною йде — Христос воскрес!

Та переможе світло тіні,
Настане чудо із чудес,
Як вільно скажем в Україні:
Христос воскрес! Христос воскрес!

В Е Л И К Д Е Н Ъ

Як писанка, в блакиті сонце,
Як сонце, в кожного уста:
Прибоем радість рветься в серце
У день воскреслого Христа.

Святково чулять дзвони груди,
Іх чути в полі і в лісах.
Христос воскрес! — лунає всюди:
І на землі і в небесах.

Як легко на душі в це свято,
Коли земля вся ожива.
Пташки щебечуть так завзято,
Вражає зеленню трава.

Веселки фарби вкрили квіти,
Синіють даліми поля.
Верба вділила людям віти
І ними їх благословля.

Великдень — Свято Воскресіння:
Христа, тепла, людських надій.
Йдуть вгору паростки з насіння,
А серце зве: люби й радій!

ВОСКРЕСНЕ ПРАВДА НА ЗЕМЛІ

Щезли зими сніги, морози,
Весна в кольорах розцвіла,
Сріблом бруньок заграли дози
Під впливом світла і тепла.

Все ожило в День Великодній.
Чулинь серця трава проста.
Це світло тьму вбива сьогодні, —
У день воскреслого Христа.

Славлять Христа пташки піснями.
Ісус вів люд зі злих доріг.
Христос жить вічно буде з нами,
Бо смерть життям він переміг.

Прийде той час, що в Україні,
В степах, у місті й на селі
Ще світло волі зборе тіні,
Воскресне правда на землі.

БЕЗ ЖУРБИ ПРИВІТАЄ ХРИСТА

Ясним промінем гра день Воскресний,
Чулигь груди святково трава,
Це ж із мертвих устав Цар Небесний —
Наша віра й надія жива.

Співом славлять пташки Воскресіння,
І радіє йому сирота:
До серденька страждань і терпіння
Великоднє яйце пригорта.

І думками ми линем з чужини,
Де степи із блакиттю элились;
В серцях наших, немов в сиротині,
Міцно радість з журбою сплелись.

Та прийде довгожданна хвилина,
Коли ширше відкриєм уста,
Коли вільна від гніту Вкраїна
Без журби привітає Христа.

ХРИСТОС ВОСКРЕС !

Б'ють в серце дзвони великомі,
І веселиться світ увесь,
Бо це в неділю, це ж сьогодні,
Із мертвих Син Божий воскрес.

З Христом воскресли трави, квіти,
В чахах краси уся земля:
Дерева вкрилися в свіжі віти,
В зеленім килимі поля.

Все ожило від світла сонця:
Земля і води й вись небес.
І кожний кущик зве до серця:
Христос Воскрес! Христос Воскрес!

Сховалось зло, розтали тіні.
Христос воскрес! Знов буде жити!
Роса гра сонцем на травині,
Сміється сонцем вся блакить.

ХРИСТОС ВОСКРЕС !

Сприймає сонця дар земля,
Весна Христа вітає:
Збудились луки, ліс, поля,
Ріка у хвилях грає.

Сміються лози до небес
Сріблястими бруньками,
Христос воскрес! Христос воскрес!
Дзвенять пташки з вітрами.

Лиш ми в далекому краї
Питаємо з розпuki:
За що? за що, Христе, свої
Послав нестерпні муки?!

Думками линем в поле, гай,
Й вночі Україна сниться.
Коли ж прийде скитанню край?
Коли наш сон здійсниться?!

Розквітне ще одна весна,
Неволі крига скресне.
Як Божий Син воскрес зо сна,
Україна теж воскресне!

ВЕЛИКОДНІЙ ПРИВІТ

Лунають дзвони велиcodні,
Тиха молитва на устах;
І радість всім, бо це ж сьогодні —
Свято воскреслого Христа.

Хмарки тендітні — неба гості,
Прикрашені у сонця світ,
Як янголята, з високості
Землі шлють святковий привіт.

Привіт лісам, горам, долинам,
Морям і рікам — всій воді:
Привіт знедоленим родинам,
Що плачуть в горі та біді!

Привіт невольникам Сибіру,
Що терплять холод, муки й жах,
Які за Батьківщину й віру
Зійшли на путь — Христовий шлях!

Привіт розп'ятій Україні!
Привіт вам, села і міста!
З Христом гряде кінець руйні,
З Ним знімем Матір із хреста!

ВОСКРЕСНЕШ, УКРАЇНО !

Прийшов Великдень ... Знов згадки
Снуються без упину:
В рідне село мої думки —
Летять на Україну ...

Де я родився, виростав
І набирався сили,
Де трактором москаль зорав
Моїх батьків могили.

Де в роки голоду й війни
Справляла смерть злий танок;
Де ти, розп'ята без вини,
Чекаєш на свій ранок.

Та прийде він, і без чудес
Повстанеш з-під руїни,
Як з мертвих Син Божий воскрес —
Воскреснеш, Україно !

ШУМ КЛЕЧАННЯ

У сяйві день — Зелені Свята,
А в серці темно так мені:
Згадалась тут батьківська хата
Й звичай в нашій стороні.

Долівка, стіни — зелень всюди,
Лямпадки вогник не стуха;
Спирали паходами груди
Любисток, м'ята, лепеха.

І досі чую шум клечання,
Садочок — май в хатині тій;
Зелені в серці почування
Сплітались з зеленню надій.

Рідні пісні, рідне довкілля
І наших прадідів звичай
П'янить мене Євшаном-Зіллям
І вчать цінити Рідний Край.

ПІД НОВИЙ РІК

Покривши землю цвітом вишні,
Рилить у гості Новий Рік.
Поклав на вікна квіти пишні,
Як дар для жінки чоловік.

У хатах теплих в день зимовий
Ждуть північ села і міста,
Щоб серцем повним вщерь любови
Стріть Гостя з щастям на вустах.

І ждуть всі часу до півночі,
Як злукі теплих двох сердечъ.
Для стріч й прощання не сплять очі,
Де мент — Початок і кінець.

Краса снігів спирає груди —
Цей новорічний всім привіт:
Немов закохані всі люди,
Немов без горя цілий світ.

В момент, як Старий без рятунку
Спада в минуле, в забуття, —
Новий в обіймах, поцілунках
Вступа в нове щасне життя.

Пульсую кров так жваво в жилах,
І кров'ю ллеться мед-вино,
Щоб в щасті в Новім люди жили,
Щоб знали всі, де є воно.

У ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ХРИСТА

З хмарок-янголят цвіт легенъкій
Лягає на серце й вуста,
Немов дотик ручок маленьких
Дитяти Ісуса Христа.

І тануть сніжинки різдвяні,
Теплом зогріваючи кров,
Як сонця струмки полум'яні,
Вливають у серце любов.

І радість наснажує груди,
Сніжинками-цвітом зроста:
Позбулися злости всі люди
В День світливий народин Христа.

Крилом ластівчаним б'ють дзвони
У серце і в синю блакить.
І співом пташиним їх тони —
Любов в наших грудях кріпить.

І дзвони, як поклик орлиний,
Летить в наші села, міста:
Летять згадки в славну Вкраїну
Шодня й в день народин Христа.

ЧИ ЗІЙДЕ ЗАВТРА МЕНІ СОНЦЕ

Чи зійде завтра мені сонце,
Бо на межі я в небуття:
На берег пенсій зійшло серце
У штормах бур моого життя.

Злоба життя хитала човен,
Щоб скинути в моря глибину,
Та сил юнацьких був я повен,
Щоб веслом стримати смерть страшну.

Палка любов життя земного.
Люблю світ сонця і блакить.
Хоч тернами калічив ноги,
Душа ж, як птах, у вись летить.

Вже покриває вечір тьмою
Минулих днів мої огні.
Хотів ще б тішитись земною
Любов'ю в квіти і пісні.

Сповзає з рук моїх весельце,
І тьмариться мій світ надій:
Чи зійде завтра мое сонце,
Чи в темряві знайду спокій?!

УДОВА

В тумані сліз марнує вік,
Від дум сивіє голова:
В війну загинув чоловік, —
Від горя плаче удова.

Дітей обняв крилатий сум.
Журбу підсилює сова.
І жалібний тополі шум
Сприйма до болю удова.

Непалена у хаті піч,
Бо зникли всі з двора дрова.
І темряви, як чорну ніч,
Не може збутись удова.

Життя минуле в згадках сном,
Як чула ласкаві слова.
Тепер лиш туту за вікном
Від вітру чує удова.

Сповняє груди вщерь відчай,
Що завтра жде біда нова:
Прийшов вдові і дітям край, —
Згоряє свічкою вдова.

У КРАЇНА

Де сонце все літо в безхмарній блакиті,
Там люди без долі в неволю забиті:
Колгоспи, радгоспи, міста у руїнах —
Під гнітом москвина комає Вкраїна.

Віками край пахне бузком і гречками,
Де шаблі дзвеніли в руках з мозолями.
Віками гніт ката рвуть волі пісні,
Щоб міст проложити в нові дні ясні.

Вкраїна — це сонце яскраве у небі,
Тому стільки жалю у серці по тобі.
Вкраїна — це колосу щепіт у полі,
Це вітру пориви в степах ще на волі.

Вкраїна — цвіт неба — це зорі рясні:
Весна солов'їна і ночі ясні.
Як з місяця вповні не звести очей,
Так чулиль спів пташок, що йде до ушей.

Століттями мила զкраїнцям природа,
Ta тяжкая доля в kraю для народа:
Століттями народ шука свою долю,
Щоб мати, як вітер в степу, власну волю.

НАВІКИ В СЕРЦІ ТИ МОІМ

Широко стел розкинув поли,
А сонце в небі голубім.
І не забути Тебе ніколи —
Навіки в серці Ти моїм.

Згадок не вкриють жодні тіні —
Вони ясні, як промені:
Багато літ минуло нині,
Та не забути Тебе мені.

В розлуці злій літа прожиті,
А доля блудить десь в гаю.
Квітками рож чуття розкриті —
Прибути в Україну свою.

Ще не хотів би стрічи смерти,
Щоб раз хоч глянути в степу даль.
Коли злій ворог буде стертий, —
Згубить в Краю свій смуток-жаль.

Я вірю в України світання,
Що зборе ворога туман.
Коли народ наш без зітхання
Залічить болі серця ран.

Коли знов мова солов'їна
З'єдна всі села і міста,
Коли під зорями Україна
Заграє щастям на вустах.

ЯК НЕ ЛЮБИТИ ? . . .

Як не любити Вкраїни вишневої,
Скрипу в хатинах дверей?
Як не любити ночі травневої,
Коли в серце б'є соловей?

Як не любити поля безмежного,
Пахощів меду гречок?
Вікам не потьмарити кольору ніжного
В квітах дівчат сорочок.

Як не любити в літнюю пору
Тіней в густому гаю?
Як любо бачить з шпиля круту гору
В нашім чудовім краю!

Як не любити веселки зігнутої,
Воду, що п'є із Дніпра?
Чистої сині небес незабutoї,
Що промінем соняшним гра?

Як не любити, як в небі ключами
Летять в теплий край журавлі,
Курличачи жалібно, днями й ночами
Нам осінь несуть на крилі?

Як не любити мови і пісні,
Мов спів солов'я у маю?
Вгорі ясні зорі, під зорями вишні —
Вкраїну, як иеньку, свою?

Як не любить, чи забути народ змучений
В праці, неволі, журбі:
З козацькою волею катом роздучений,
З хрестом тяжких мук на горбі?

ПАХОЩІ ХЛІБА ВКРАЇНИ

В Америці всього доволі,
І легка малосніжна зима:
Досить сонця, простору і волі,
Але пахощів хліба нема.

Тут продуктів всі повні крамниці,
(Не в советів, де пустка одна):
Повні різного хліба полиці,
Але пахощів наших нема.

Смакували від хліба скоринки
І беззубим старим й молодим
Так, як в згадках для Лесі Вкраїнки
В чужині був солодкий наш дим.

Слалась долею зорана скиба,
І стернею вся пахла рілля.
А у полі чи вдома шмат хліба
Пахнув так, як вся Рідна Земля.

Ілили ранки у пахощах хліба,
Як пекли його села й міста:
То дар Бога Вкраїні із неба
Й Його Сина Ісуса Христа.

Утікли ми від хліба й руїни,
Де злий ворог скував з волі щит.
І в чужині те сонце Вкраїни
Лише сяйвом на хлібі блищить.

Та пахощі ті Євшан — Зіллям
Гартують, як кришю, серця:
Зітре наш народ із корінням
Наїзників вщент до кінця!

* * *

Самоцвітами в траві
роси,
хилить верби до землі
коси.

Мов загублена в степу
доля,
то могила догляда
поля.

Вилетів із гаю
вітер,
самоцвіти на траві
вітер.

Під мантажками співають
коси,
розвісили із трави
роси.

НА СТРУНАХ ОСЕНИ

Трусить осінь листя в стоси,
Рве вітрами дощів коси;
Синь небес, покрита тьмою,
Простилась з літньою красою.

Дрижать, як струни, дерев віти,
Сумні пісні в них грає вітер:
Про зниклі зорі, літа сни,
Минулі радощі весни.

Жовтіють листям далі сині,
Дрімає сонце в павутинні.
То хмари криють сонця світ,
Землі шлють осени привіт.

Не чути пташиних вже пісень, —
В осіннім смутку гине день.
Ніч згонить втому людям сном,
Хоч шум авт міста за вікном.

Туманом впеленавсь світанок.
Співа в моторах міста ранок.
Темпом машин мчить знов життя
В туманні дні, у забуття.

ДЕНЬ ЗАКІНЧИВСЯ

День закінчився сьогодні,
Вже я його не знайду:
В безвість летять життя дні, —
З ними й я в безвість впаду.

В сині журба журавлина.
Струшує осінь листки.
Кожна хвилина й година
Старить і тіло й кістки.

В'януть осінні трави
Так, як життя моє дні.
Мав колись чуб кучерявий, —
Зараз лиш рештки одні.

Змучені ноги та руки
В праці щодня в чужині.
В серці журба від розлуки
З краєм, що милий мені.

День закінчився сьогодні.
Грають у хвилях моря.
Сили не спинять їх жодні.
Життя ж моє гасне зоря.

К А Р П А Т И

Серце рветься за двері із хати,
Щоб очей зір розважити десь, —
Де підперли синь неба Карпати:
Не один оспівав їх Олесь.

Поміж гір хат вражаютъ перлини, —
Кольорами мережать в очах:
То цвіт вишивки в зорях Вкрайнї,
Що б'є в серце, мов крилами птах.

Хмелем зелень гаїв сплела гори
З переливами барв полонин:
Украйни безмежні простори —
Синь небес і квітучих долин.

Там блакить так припала, як мати,
Що дитя теплом крил обійма.
І синіють це гордо Карпати,
Хоч кругом них лютує зима.

Щоби вільним, як вітер той, стати,
Ізбереглася їх горда краса,
В тридцять восьмім струснулись Карпати:
Зашуміли долини й ліса.

Об'єднавши зі звуками вітром у грудні,
Загули звуки лунких тримбіт,
Заквітчалися вулиці людні,
Щоб без ворога жити й молодіть.

Прийде час, що з'єднають Карпати
Красу й гордість з потоком Дніпра,
І буде ворог з Вкраїни втікати
У Сибір, де народ наш вмира.

ЛЮДИ — СМОЛОСКИПИ

В атомове космічне століття:
В лет ракет і науки прогрес,
Чорну тінь тягне зле лихоліття —
Самовбивств средневічний процес.

Доба жаху, як атомна сила
Громом смерти над людством висить,
Смолоскіпів - людей породила —
Виром полум'я сонце тъмарить.

Не з причин щонадмірного жиру
Перший почин зробив якийсь тип,
А за благо спокою і миру
У В'єтнамі згорів „смолоскіп”.

В знак протесту насильства зі Сходу,
Хоч червоний там уряд, як мак,
Для народу за власну свободу
Теж спалив себе чехо-словак.

Й наш Макух приєднавсь до походу
Смолоскипів, (в них воля сильна).
Умираючи, крикнув народу:
„Хай живе Україна вільна!”

Щоб брехню Кремля смертю зітерти
І підніять самостійницький дух,
Віддав тіло своє вогню в жертву
За Україну без рабства Макух.

То не в ватрах горячі дрова з липи,
Не кремлівська палає зоря,
То людина, як ті смолоскипи,
Серед міст за свободу згоря.

ЩЕ ВІЛЬНИМ ПТАХОМ СТАНЕШ . . .

Туманом сум окутав увесь наш рідний край.
І сумно свище вітер, лиш люди мовчазні,
Бо змученни у рабстві приходить життю край,
І скибами ріллі лягли їх чорні дні.

З Дніпра б'є плескіт туги і далі геть сумні.
Недоля й безвиглядність снує тенета скрізь.
Неволі темна ніч у рідній стороні:
І що води в Дніпрі, пролив народ наш сліз.

Під вітром сумно трави шумлять в степах, полях.
Як того гайвороння, по цвінтаях могил.
Голосять і дроти, що підв'язали шлях,
У тузі вся Україна, в неволі збувшись сил.

Та прийде в рідний край розплати ще година:
Розвіє сум, тумани і тугу буревій, —
Пригноблена катами повстане Україна.
Ще вільним птахом станеш, коханий краю мій!

ВІДПЛАТА

За голод, за жертви криваві
В краю, де шумить жалем бір,
Народ духом в з'єднаній лаві
Відплатить за тюрми й Сибір.

За рабства модерні колхози,
Славолюзнувшись, дикий гнів,
За кривди, за зліздні і сльози
Відплата вже жде ворогів.

В храмах за ікони подерті,
За знищення віри й церков,
За люд, що приречений смерті,
Грабунки, терор і за кров;

За муки нелюдські у мlostі,
За тих, що втопились в крові,
За рідних розгублені кості
Відплатять вам, вбивці, живі.

За муки в пісках Казахстану,
Де молоді сохне наш цвіт,
Злий ворог колати яму стане, —
Сам знайде пустель тих привіт.

Москва хоч на вбивства багата,
На захват народів чужих,
Та жде її грізна відплата
Від тих, хто зостався в живих.

ІЗ НАСТРОІВ ПЕНСІОНЕРА

Вкрила смутком чужина
Серце полум'яне.
Німа в хаті тишина,
В якій життя в'яне.

В кторий раз стрічаю тут
Цвіт весни я сніжини?
Та не можу я забусть
Рідної України.

Відлітають в небуття
Птахом рідні й друзі,
А мое тлє життя
В безпросвітній тузі.
Від колишнього життя
Тут при самотні
Все зника без воротня,
Зостаються тіні.

Десь Вітчизни береги
Синіють полями.
Тут самотність навкруги
Подружилась з снами.
 В ріднім краї десь жита
 Леліють колосся.
 Старість вік в клубок мота
 І сріблить моє волосся.
З своїми думами я сам
Ділюся на папері.
Приходить час — своїм слезам
Відкрию серця двері.
 Я знаю те — старію я,
 І навколо вже нікого:
 Злетіла молодість моя —
 Кінець життя земного.

УКРАЇНИ ДОЧКА — У К Р А І Н К А

(У 98-му річницю з дня народження
ЛЕСІ УКРАЇНКИ)

В краю мавок, русалок, злих і добрих духів
Слова-іскри кресала грім-жінка.
Бліскавицями слів в серця злих ворогів
Влучно цілила Леся Вкраїнка.

В її кволому тілі палав вогнем дух,
Щоб в боях здобуть волю святую.
Важкий камінь поезій приводила в рух,
Несла вперто на гору крутую.

Серед горя, сліз, мук і темних ночей
Українка не зналась з журбою:
І крізь сльози світився сміх ясних очей,
Все життя братів звала до бою.

І серед лиха і злиднів лунали пісні,
Що народ звали в щастя крізь бурі,
Щоб Вкраїна спинила лить сльози рясні,
Рвала грати неволі похмурі.

З мечем гострим зрівняла поезій слова
Проти злих ворогів хвора жінка.
Залишила по собі багаті жнива
УКРАЇНИ ДОЧКА — У К Р А І Н К А .

І ВІЧНО ЖИТЬ БУДЕ ТАРАС МІЖ ЛЮДЬМИ

(У 155-ту річницю з дня народження та 108-му річницю з дня смерті великого сина України, незвтомного борця за волю свого народу та геніального поета світової слави Тараса Г. ШЕВЧЕНКА)

Віками течуть в моря мрійні ріки,
І сонце по ночі щоранку встає.
Не вире в українському серці навіки
Любиме ім'я орлине твоє.

Твій спів „Кобзаря”, як гра на бандурі,
Будили зі сну поневолений край,
Бо кликав народ наш валить царські мури,
Й натхненну лив мову, як той водограй.

Слова пекли жаром злі орди ворожі,
І звали до помсти — пролить вражу кров,
Щоб в рідній Вкраїні дні стали погожі,
Щоб гріла вкраїнців братерська любов.

За те, що боровсь ти за щастя безкрає,
За волю Вітчизни віддав і життя, —
Ім'я твоє наші серця зогріває,
І слава в віках не зазна забуття.

Сто вісім вже років злетіло без тебе,
Багато із річок влилось в моря вод,
Але в Україні захмарене небо,
І ворог ще нищить невільний народ.

Та прийде на ворога згину година.
Світ волі розвіє темряву тюрми.
Устане з руїн зоряна Батьківщина,
І вічно жить буде Тарас між людьми.

ТА НЕ ПО ДОРОЗІ ЖИТИ НАМ З ЖУРБОЮ

Живучи в чужині, ношу в серці рани,
Бо тужу за краєм — небом голубим,
А в чужині хмари й густій тумани
Закривають сонце, ніби чорний дим.

Роками чекаю, як свої долоні
Для обіймів край наш простягне мені.
Як виходив з нього, були чорні скроні,
Тепер уже білі стали в чужині.

Скільки переніс я на чужині болю!
Довго виглядав я сяйва з темноти,
Щоб розкритим серцем вітати в краю волю,
Щоб рідний наш народ дійшов до мети.

Жду я й не діждуся Вкраїни світання,
Коли зникне з неї чорних ночей мла,
Коли щезне ворог й народу страждання,
Коли запанує любов замість зла.

Та не по дорозі жити нам з журбою:
Розцвіте квітками запашна весна,
Ми владем в обійми, мій краю, з тобою,
Як весняне сонце звільнить тебе з сна.

НА СМЕРТЬ СЕСТРИЧКИ

Сховалося сонце за чорними хмарами,
А серце мое облягла темна ніч:
Моеї сестрички, як відгук за горами,
Замовкла навіки ласкавая річ.

Закрились навіки твої милі очі,
Навіки стулились холодні вуста,
Назавжди зложила ти ручки робочі,
Прийнявши смертельнії муки Христа.

Недавно ще так сиділа ти дніми,
Вшиваючи в квіти всю радість землі.
Тепер назавжди розлучаєшся з нами,
Мандруючи в ірій, як ті журавлі.

Сестричко!... Голубко!... Ти в мене єдина!...
Єдина розрада і рідная кров!
Найближчая в мене в чужині родина
І тепла, як сонце, родинна любов!

Відкрий свої очі, поглянь хоч востаннє
На тих, що провадять тебе в сумний шлях.
Заквили до рідних хоч раз на прощання,
Як чаечки жаль, який ліг на полях.

Твоє вмерло тіло, а дух жити буде:
Твоя доброта і ласка й любов.
Тебе, наша рідна, ми вік не забудем,
Поки тече в жилах гарячая кров!

У 1-шу РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ДОРОГОУ СЕСТРИЧКИ

Розтали весни дні у пахощах квітів.
Вже зник у зелених трав колір і сік.
Злетіли осінні листочки із вітів;
По смерті сестрички злетів уже рік.

Не бачило сонце сестрички вже тіла,
Не пестили їй хвилі морської води:
Сховала у лютім чужини могила, —
Затихло їй море й під вітром сади.

Скупались дні літа в ясних зливах сонця.
Вітає всіх знову снігами зима.
Не згоїть ні сонце, ні сніг рани серця:
Сестрички слідів на снігу вже нема.

І ятряться рани тяжкою журбою,
Весь світ спорожнів, без змісту життя,
Бо смерть розлучила мене із тобою:
Моїм ясним дням вже нема вороття.

Стрічав тебе часто з котом біля рози,
Яка цвіла жаром квіток багряних.
Нестримним потоком течуть з очей слези,
Що вже тебе, сестро, не стріну при них.

Вже рік, як спинилось твоє добре серце, —
Позбувсь я в чужині сестрички-рідні:
Потьмарились хмарами зорі і сонце,
І смуток туманом покрив мої дні.

Щороку цвісти будуть й в'януть рози,
Нагадувати буде їх цвіт рідну кров.
Та доки жить буду не зітрутъ й морози
Твою доброту і теплу любов.

У 2-гу РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ДОРОГОІ СЕСТРИЧКИ

Ти вмерла, сестричко, тому вже два роки,
Зоставивши брата цілком одиноким.
То хай хоч слова ці, як квіти могили,
Цвітуть на папері тобі, любій, милій.

Два роки лежиш ти безмовна в могилі,
Та в серці не в'януть слова твої милі:
І рідний твій погляд, повільна походка
Й про любу Вкраїну нев'януча згадка.

Весною жар роз запала за вікном,
Та ти, моя рідна, вже спиш вічним сном.
А як іх любила, мов зор в вишині, —
Зла смерть вкрила ночами вквітчані дні.

Погас твій день ясний, відцвів в зорях вечір.
Не чуєш весною, як пташка щебече.
Не вступиш до брата за хати поріг,
Бо в лютім дорогу замів смерти сніг.

Тепер я дивлюся на цвінтар в печалі,
Де пам'ятник жалю підпер сині далі.
І розплачу сльози я стримати не в силі,
Шо ти так раптово спочила в могилі.

В віках летять в вічність роки за роками.
Твоя вся могила у квітах з вінками:
В барвінку зеленім, в рясних незабудьках,
І ти — незабудька, не в'янеш в нашадках.

Як довго живуть ще думки твого брата,
Твоя доброта і любов так, як м'ята,
Розчулювати будуть його рідне серце,
Аж доки не зайде навік його сонце.

НЕ ЗБУДИТЬ, СЕСТРИЧКО, ТЕБЕ ВЖЕ НІЩО

Ти спиш, моя сестро, в німій темній ямі,
А землю квітчає красуя весна.
Дні й ночі злітають в віки такі самі,
Пора будить трави й дерева зі сна.

Пташки будять серце і чулять піснями.
Очей не зірву я із твого фото.
І жаль крає груди, що ти не між нами:
Тебе, моя люба, не збудить ніхто.

Не збудить ні сонце, що грає в блакиті,
Ні місяця сяйво, що ніч оживля;
Ні темні ліси, що листям покриті,
Ні плескотом хвиль синє море здаля.

Не збудить ні вітер в траві своїм співом,
Ні блиском яскравим вечірня зоря;
Ні громи у хмарах нестреманим гнівом,
Ні шумом колосся розлогі поля.

Не збудить і брата важкое ридання,
Що горем прибитий, спитати: за що?
Ні розпач душі, ані серця страждання, —
Не збудить, сестричко, тебе вже ніщо.

І сумом повиті в вінках твої квіти,
Сльозами спада з них ранкова роса.
Навколо весна вже! — мені ж не радіти:
Померла з тобою і радість її краса.

ІДУ НА МОГИЛУ

Іду на могилу, прибитий журбою,
Не можу повірить, що ти нежива.
Та березень плаче дощем за тобою,
І сонце за хмари обличчя хова.

Верба у жалобі спустила вниз віти,
Стіка з них сльозами печалі вода.
Зів'яли з журби по тобі наші квіти,
І смуток туманом на хрест твій сіда.

Ще спить в Україні і мати рідненъка,
Де небо безхмарне й пахуча рілля.
Злетіла душою до рідної неньки,
Хоч очі покрила чужая земля.

Не ждав я для себе нещасної долі:
Болячую втрату у серці ношу.
Та легше мені переносити болі,
Коли тебе, сестро, в віршах воскрешу.

У 1-шу РІЧНИЦЮ СМЕРТИ БЛ. ПАМ'ЯТИ ДРУЖИНИ ЛЮБИ

В бігу днів зник швидко в печалі вже рік,
Як в очах твоїх згас промінь сонця.
Коли лута смерть вкоротила твій вік,
І спинилось твоє добре серце.

В тяжкій праці збіг час, не зазнала життя,
Щоб напитися паходців квітів;
Вйти в поле, де хвилями грають жита,
Чи в гаю зайти в тінь густих вітів.

В туманах гасли дні твого болю й страждань,
Довгі роки ти зносила муки.
Не втрачала надії й сердець сподівань,
Що ще хмелем сплетеши наші руки.

Хоч зникали літа, як за хмарами дим,
Й тихим снігом вкривалися скроні, —
Ждала дня, щоб я небом припав голубим
Твого серця в розкриті долоні.

Тисла груди твої невідступна печаль,
Як січневі сніги та морози.
І тонув очей ясних твій погляд у даль,
А по щічках струмком текли сльози.

Не діждалась, кохана, як сонячний май
В квітах стріне твої роковини.
Люта смерть свій зібрала раніш урожай, —
Спать поклала в постіль домовини.

Хай же цвітом вишневим легка земля
Не гнітить за важкий труд у школі.
І колоссям тебе хай вітають поля
Й тихим шумом зелені тополі.

Але поки по жилах моїх тече кров,
Доки в грудях в жалю б'ється серце,
То до тебе, розлуко, не згасне любов, —
Не погасне, як яснеє сонце.

Коли спати я ляжу в землі цій чужій,
В тихім шелесті трав, тобі милій,
В піснях пташок буде дзвеніть голос мій, —
То мій спів, хоч я й буду в могилі.

І світитиме сонце віками вгорі,
Місяць й зорі ночами над нами,
Та цілунки слати буду, тобі дорогій,
І з могили мертвими вустами.

Х Т О З Г А Д А ? . . .

Далеко від рідного краю
На чужині між людом чужим
Свою осінь життя доживаю,
Бо весна відцвіла молодим.

Опада пожовтілеє листя,
Даль у полі повисла німа.
Відлетіло з пташками все щастя,
Й до вікна моого стука зима.

І повіє зла холодом смерти,
Занесе снігом голі поля:
Мое тіло, що роками стерте,
Приголубить чужая земля.

Та весною пригріє знов сонце,
І від снігу полине вода.
Та чи знайдеться в світі десь серце,
Шо про мене в могилі згада ? ! . . .

НЕМА КОМУ ДІЛА ДО ТОГО . . .

У горах із обриву крутого
Буде річка спадать та сама,
Та кому яке діло до того,
Що мене вже на світі нема?

Буде сходити сонце щоранку,
Вечорами на небі зірки.
Шелестітиме вітер в барвінку
І вкращатимуть землю квітки.

Не почую я кличу сумного,
Як нестимуть весну журавлі.
І не буде їм діла до того,
Що лежу я глибоко в землі.

Буйний розквіт життя вже нового
Покоління нове буде матъ.
Та кому яке діло до того,
Що в могилі я буду лежать?!

І щороку співатиме жито
Поколінню ті стари пісні.
Пролітатиме літо за літом,
Та я спатиму в вічному сні.

Між плянет по шляхах стратосфери
Будуть люди в ракетах літать.
Буде нове життя тої ери
На плянетах других розцвітать.

Не змінить нам закону вічного:
Народитися, жити і вмирати.
І нема кому діла до того,
Що в могилі я буду лежати.

Д НІПРО

Обійняв ти усю Україну,
В якій медом так пахне земля.
Оловив, як коханий дівчину, —
Міста, села, бори і поля.

Ти є люстро степів Батьківщини,
Де синь неба та сонце цвіте.
Зорі й місяць з нічної глибини
Тчуть проміння своє золоте.

В сріблі вод відбиваються віти,
Тіні хмар пливуть в русі своїм.
Літні ранки, як рож пишні квіти,
Розцвітаються в плесі твоїм.

Світло з Києва з гір досяга в бір.
Ним чарує ночами ріка.
З парку дивиться князь Володимир
Із високим хрестом у руках.

Де злились з моря вод твої губи,
Неслисъ в море відкрите човни.
Ворогам шукать кари та згуби
Пливли сміло Вкраїни сини.

Несли хвилі в віки дні і ночі.
В Чорне море спливали роки.
Не розмив за віки Дніпро кручі,
Лиш зникли з ріки козаки.

Хоч нащадки їх босі і голі
В ці модерні технічні часи, —
Й тобі шлях греблі втяли до волі,
Та не втратив ти, Дніпре, краси.

ВЕСНА

Весна розцвілась пишно в травні.
Загорілися жаром кущі.
Розкривайтے всі вікна і ставні,
Бо минули сніги та дощі!

Цвітом зірок покрились тюльпани.
Грають сяйвом снігів дерева.
Скоро свічі засвітять каштани,
В вінки квіти вплітає трава.

Вгорі небо цвіте волошкове,
Роздягнувшись з зими сірих хмар.
Сипле цвітом проміння чудове.
Скільки в небі й землі ніжних чар?!

Пісням пташок немає зупину.
Далечінь дзвенить ними ясна.
Трусить цвіт пташок спів цілу днину,
Б'є прибоем іх дзвоном весна.

Весна барви розлила усюди,
Як дівчина у стрічках рясна.
Свіжа зелень словня чуло груди —
Це ж розливом красує весна.

Як навколо все в квітах чудесно!
Це ж прибрався, як дівчина, май.
Повним серцем люблю, тебе весно,
Як коханий і рідний свій Край!

З М І С Т

	Стор.
Рідні далі	5
Вкраїна мила	6
Де збіжжя й небеса обнялись	8
Це ти, мій краю дорогий	9
Бузку цвітом травня пахне рідний край	10
Батьківщина	11
Де сходить сонце	12
Нехай	13
Там, в Україні	14
Надія	16
Україна	17
За любий край, за Україну	18
За волю, за долю	19
Не спи, прокидайся	20
КИЇВ	21
Не забути	22
І знов шумлять гаї, садочки	23
Снилось село	24
Пригадалась далека Вкраїна	25
Рідна мова	26
Жаль	27
Журба	28
Лечу в Україну	29
Ховає нас земля чужини	30

	Стор.
В повнім розливі весна	31
Згадаю про тебе, мій краю	32
Живу за морями в чужій стороні	33
Сохне кленів листя	34
Зміняють ночі дні	35
Не спинити народу	36
Як ми від'їжджали	37
Гриміли дороги	38
Емігрант	39
Комуністи	40
Осінь 1943-го року	41
Я не жалію	42
Не вір Москві	43
Окулант	44
У царстві сатани	45
За невинную кров	46
S. O. S.	47
Любов до України	48
За що?	49
У 33-тю річницю голоду в Україні	51
Так виглядає Україна моя	52
Кому в СССР жити добре?	53
Над колискою	55
Москва	57
Осінь	58
Ти не впав перед ворогом ниць	59
У день народження Христа	60
Різдвяні сніжинки	61
Колядки	62
Свят-Вечір	63
Риплять сніжком	64

	Стор.
Лечу в згадках	65
Христос воскрес	66
Великдень	67
Воскресне правда на землі	68
Без журби привітає Христа	69
Христос воскрес	70
Христос воскрес	71
Великодній привіт	72
Воскреснеш, Україно!	73
Шум клечання	74
Під Новий Рік	75
У День народження Христа	76
Чи зійде завтра мені сонце?	77
Удова	78
Україна	79
Навіки в серці Ти моїм	80
Як не любити?	81
Пахощі хліба України	83
Самоцвітами в траві	85
На струнах осени	86
День закінчився	87
Карпати	88
Люди-смолоскили	90
Ще вільним птахом станеш ти	92
Відплата	93
Із настроїв пенсіонера	94
України дочка — УКРАЇНКА	96
I вічно жить буде Тарас між людьми	97
Та не по дорозі жити нам з журбою	99
На смерть сестрички	100
У 1-шу річницю смерти дорогої сестрички	101

	Стор.
У 2-гу річницю смерти дорогої сестрички	103
Не збудить, сестричко, тебе вже нішо	105
Іду на могилу	106
У 1-шу річницю смерти бл. пам. дружини Любви	107
Хто згада?	109
Нема кому діла до того	110
Дніпро	112
Весна	114

▪

2

$$\frac{f(x)}{g(x)}$$